

เงา
SHADOW

นางสาววันวิสาข์ พูลโสภา
และ
นายปวิวัติ น้อยประเสริฐ

ศิลปนิพนธ์นี้เป็นส่วนหนึ่งของการศึกษาตามหลักสูตรศิลปบัณฑิต
สาขาวิชานาฏศิลป์ไทย ภาควิชานาฏศิลป์
คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

พ.ศ. 2543

หอสมุดกลาง สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์

Barcode.....

เลขเรียกหนังสือ..... 2543 - 2

หนังสืออ้างอิง ใช้เฉพาะในห้องสมุดเท่านั้น

หน้าอนุมัติ

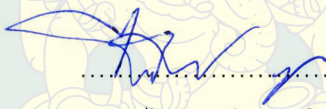
คณะศิลปนาฏดุริยางค์ สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ อนุมัติให้นับศิลปนิพนธ์ฉบับนี้เป็น
ส่วนหนึ่งของการศึกษาหลักสูตรศิลปบัณฑิต

.....คณบดีคณะศิลปนาฏดุริยางค์
(นายศุภชัย จันทรสุวรรณ)

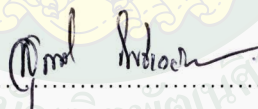
คณะกรรมการสอบศิลปนิพนธ์

.....ประธานกรรมการ
(นายศุภชัย จันทรสุวรรณ)

.....กรรมการ
(นายสมรัตน์ ทองแท้)

.....กรรมการ
(นายไพโรจน์ ทองคำสุก)

ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์

.....กรรมการ
(นางสุภาวดี โพธิเวชกุล)

* หมายเหตุ ผู้ควบคุมศิลปนิพนธ์อาจมี 1 หรือ 2 ท่านก็ได้แล้วแต่กรณี

บทคัดย่อภาษาไทย

หัวข้อศิลปนิพนธ์

เงา

ชื่อผู้เขียน

นายสาววันวิสาข์ พูลโสภา และนายประวัติ น้อยประเสริฐ

สาขาวิชา

นาฏศิลป์ไทย

ภาควิชา/คณะ

นาฏศิลป์ ศิลปนาฏดุริยางค์

2543

บทคัดย่อ

“เงา” เมื่อกล่าวถึงคำ ๆ นี้ เขามักจะนึกถึงรูปมัว ๆ ที่ปรากฏเมื่อแสงสว่างส่องผ่านแต่ถูกบังแสงไว้ (พจนานุกรมนักเรียน ฉบับเพิ่มคำศัพท์ปรับปรุงใหม่ พ.ศ. 2531) ซึ่งเกิดขึ้นจากตัวบุคคลหรือสิ่งของ ใครเลยจะนึกถึงความแตกต่างของตัวบุคคลกับเงาที่ปรากฏให้เห็น แล้วเคยคิดหรือไม่ว่า “ทำไมเงาจึงคอยติดตามตัวเราอยู่ตลอดเวลา” ดังนั้น เงาในที่นี้จึงเป็นเงาที่เปรียบได้กับจิตใต้สำนึกที่ดีและไม่ดีที่มีอยู่ในตัวบุคคลทุกคน และติดตามเราอยู่ตลอดเวลาเช่นเดียวกันกับเงา จะแฝงอยู่กับการกระทำที่อาจจะต้องการปฏิบัติหรือไม่ต้องการปฏิบัติในขณะนั้นก็เป็นได้ (ตามหลักธรรมทางพุทธศาสนาสิ่งนี้ก็คือกิเลส)

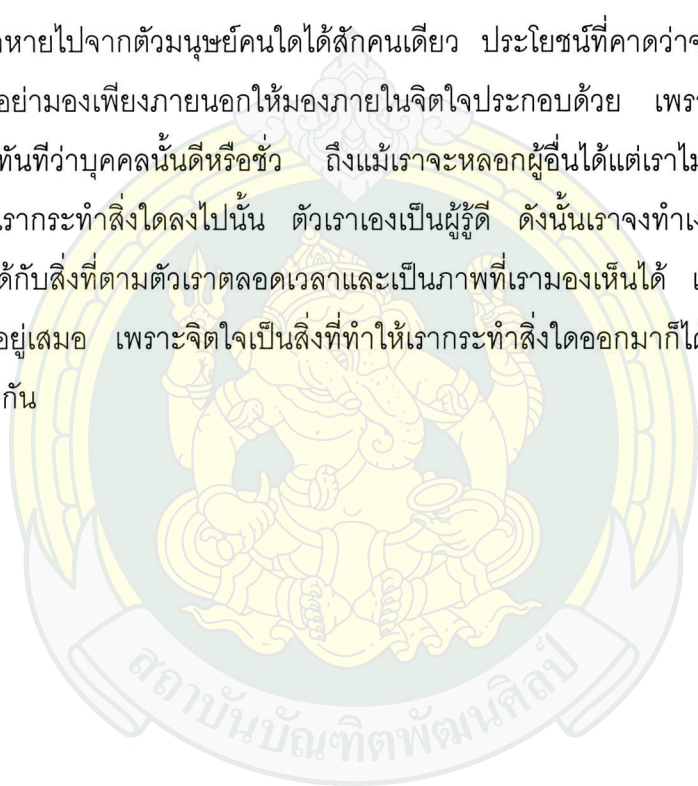
มนุษย์เมื่ออยู่ในสังคม ทุกคนย่อมแสดงออกแต่สิ่งดี ๆ ให้ผู้อื่นเห็น แต่ส่วนลึกในจิตใจไม่มีใครที่จะเป็นอย่างที่ตนกระทำทั้งหมด เพราะใจจิตใต้สำนึกนั้นมีทั้งความดีและความชั่วปะปนกันอยู่ จากคำกล่าวที่ว่า “ความจริง คือ สิ่งที่ไม่จริง และความไม่จริงคือสิ่งที่จริง” นั้น ตรงกับปรัชญาของท่านพุทธทาสภิกขุที่กล่าวในหัวข้อไตรลักษณ์ หรือลักษณะ 3 ประการ ได้แก่ ความเป็นอนิจจัง (ไม่เที่ยง) ทุกขัง (เป็นทุกข์) และอนัตตา (ไม่ใช่ตัวตน) อีกทั้งการมองบุคคลใดบุคคลหนึ่ง เราคงอย่าแน่ใจทันทีหรือตัดสินใจทันทีว่าเขาดีหรือชั่ว เพราะการมองหรือการสัมผัสสัญลักษณ์ภายนอกหรือสิ่งที่แสดงออกของคน ๆ นั้น เป็นเพียงการแสดงออกเพื่อให้ผู้อื่นยอมรับกันในสังคม ซึ่งข้อความดังกล่าวข้างต้นนี้เป็นการเปรียบเทียบในเรื่องของ เงา กับจิตใต้สำนึกของมนุษย์เรา เงา คอยติดตามตัวเราไปทุกหนทุกแห่งอย่างไร จิตใต้สำนึกที่ดีหรือชั่ว ก็คอยอยู่ในความคิดและมีอยู่ในตัวของมนุษย์ทุกคน เจกเช่นเดียวกันกับ เงา ซึ่ง เงาเป็นสิ่งที่ทุกคนสามารถมองเห็นได้ด้วยตาเปล่า แต่จิตใต้สำนึกนั้นไม่มีใครสามารถมองเห็นของใครได้เลย

ในการนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ชุด “เงา” ครั้งนี้ สร้างงานในรูปแบบงานร่วมสมัย นำการแสดงนาฏศิลป์ไทย ที่เป็นมาตรฐานผสมผสานกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย ท่ารำที่ใช้เป็นลักษณะของท่าฝึกหัดเบื้องต้น ท่าที่เป็นแบบแผนและนาฏยศัพท์ ได้แบ่งการแสดงออกเป็น สามองก์ คือ องก์ที่หนึ่ง เงาที่เกิดจากกระจก ภาพที่ปรากฏเป็นภาพที่เหมือนกับตัวตนทุกประการ

องก์ที่สอง เงามที่เกิดจากแสงแดด ภาพปรากฏเป็นรูปมัว ๆ ที่ปรากฏเมื่อแสงสว่างส่องผ่าน แต่ถูกบังแสงไว้ (พจนานุกรมนักเรียน พ.ศ. 2531) จะมีลักษณะที่แบนราบ มีสีดำ ซึ่งตกทอดลงสู่พื้นในแนวเฉียง

องก์ที่สาม เงามที่เกิดจากแสงเทียนในท่ามกลางความมืด ภาพปรากฏเป็นลักษณะแบนราบ มีสีดำ ซึ่งตกทอดลงกำแพงหรือพื้น เมื่อมีกระแสลมพัดผ่านเปลวเทียนเงาก็จะพริ้วไหวตามไปด้วย จากนั้นเราอาจเริ่มค้นหาและถามตัวเองว่า ทำไมเงาจึงอยู่กับเราตลอดเวลา จะมีวิธีใดบ้างที่ทำให้เงานั้นหายไปจากเรา

แต่ถึงแม้ “เงา” จากแสงสว่างจะดับลงไป แต่ว่า “เงา” ภายในจิตใจหรือจิตได้สำนึกที่ดีหรือชั่วนั้น ไม่อาจหายไปจากตัวมนุษย์คนใดได้สักคนเดียว ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ คือ การรู้จักมองผู้อื่นว่า อย่ามองเพียงภายนอกให้มองภายในจิตใจประกอบด้วย เพราะสิ่งที่เรามองเห็นนั้นไม่ได้ตัดสินได้ทันทีว่าบุคคลนั้นดีหรือชั่ว ถึงแม้เราจะหลอกผู้อื่นได้แต่เราไม่สามารถหลอกตัวเองได้ เพราะเมื่อเรากระทำสิ่งใดลงไปนั้น ตัวเราเองเป็นผู้รู้ดี ดังนั้นเราจึงทำเงาของเราให้ดีที่สุด เพราะเงาเปรียบได้กับสิ่งที่ตามตัวเราตลอดเวลาและเป็นภาพที่เรามองเห็นได้ เปรียบเหมือนกับทำจิตใจของเราให้ดีอยู่เสมอ เพราะจิตใจเป็นสิ่งที่ทำให้เรากระทำสิ่งใดออกมาก็ได้ ซึ่งคอยติดตามตัวเราอยู่เสมอเช่นเดียวกัน

กิตติกรรมประกาศ

ศิลปินพันธ์เล่มนี้เป็นผลงานการแสดง ผลงานสร้างสรรค์ชุด “เงา” สำเร็จลุล่วงไปด้วยความช่วยเหลืออย่างดียิ่งของ

-สถาบันบัณฑิตพัฒนศิลป์ วิทยาลัยนาฏศิลป์ ตลอดจนคณาจารย์ทุกท่าน

-คณบดีคณะศิลปนาฏดุริยางค์ (อาจารย์ศุภชัย จันทร์สุวรรณ) ที่ให้ความอนุเคราะห์และคำแนะนำที่ดีเสมอมา

-หัวหน้าภาควิชานาฏศิลป์ไทยคณะศิลปนาฏดุริยางค์ (อาจารย์สุภาวดี โพธิเวชกุล) ที่ให้คำแนะนำและติดต่อประสานงานด้านต่าง ๆ

-อาจารย์จุลชาติ – อาจารย์นพวรรณ อรัณยะนาค ที่ให้คำปรึกษาและแนะนำทุก ๆ เรื่องตลอดเวลา

-อาจารย์พิชชา ถาวรรัตน์ เอื้อเฟื้อโคลงที่ไพเราะของการแสดงผลงานในครั้งนี้

-เจ้าหน้าที่โรงละครทุกท่านที่เอื้อเฟื้อสถานที่และอำนวยความสะดวกในด้านเทคนิคต่าง ๆ

-ส่วนการแสดงสถาบันนาฏดุริยางคศิลป์ ที่เอื้อเฟื้อเครื่องแต่งกาย

-เพื่อน ๆ และน้อง ๆ ที่เป็นกำลังสำคัญในการทำผลงานมาโดยตลอด

คณะผู้จัดทำจึงขอขอบคุณมา ณ ที่นี้ด้วย

ท้ายที่สุดนี้คณะผู้จัดทำขอกราบขอบพระคุณบิดา มารดา ตลอดจนครอบครัวของข้าพเจ้าทั้งสอง ซึ่งสนับสนุนในด้านการเงิน และให้กำลังใจที่ดีตลอดเวลาแก่คณะผู้จัดทำจนสำเร็จการศึกษา

คณะผู้จัดทำ

นางสาววันวิสาข์ พูลโสภา

นายประวัติ น้อยประเสริฐ

สารบัญ

	หน้า
บทคัดย่อภาษาไทย	ค
กิตติกรรมประกาศ	ง
สารบัญ	จ
สารบัญตาราง	ฉ
สารบัญภาพ	ช
บทที่	
1 บทนำ	
-ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา	1
-วัตถุประสงค์ของการวิจัย	3
-ขอบเขตของการวิจัย	4
-วิธีดำเนินการวิจัย	4
2 วรรณกรรมที่เกี่ยวข้อง	7
3 การสร้างสรรค์ผลงานการแสดงชุด “เงา”	
-การรวบรวมข้อมูล	10
-การประดิษฐ์ท่าและการแสดงออก	12
-องค์ประกอบในการแสดง	14
-การนำเสนอผลงาน	19
-งบประมาณที่ใช้ในการแสดง	20
-ประโยชน์ที่คาดว่าจะได้รับ	20
4 ทำรำในการแสดงชุด “เงา”	22
5 บทวิเคราะห์	
-รูปแบบการแสดง	31
-การนำท่าทางนาฏศิลป์ไทยมาใช้ในการแสดง	35
-การนำท่าทางของนาฏศิลป์สากลมาใช้ในการแสดง	36
-หลักการให้แสง การจัดแสง	36

	หน้า
6 สรุปและข้อเสนอแนะ	37
บรรณานุกรม	39
ภาคผนวก	40
ภาคผนวก ก	41
ภาคผนวก ข	42
ประวัติผู้เขียน	45

สารบัญภาพ

ภาพที่	หน้า
1 ภาพแสดงลักษณะเครื่องแต่งกาย 1	14
2 ภาพแสดงลักษณะเครื่องแต่งกาย 2	15
3 ภาพแสดงลักษณะเครื่องแต่งกาย 3	15
4 ภาพแสดงลักษณะการแปรแถวและการใช้พื้นที่ องค์ที่ 1	16
5 ภาพแสดงลักษณะการแปรแถวและการใช้พื้นที่ องค์ที่ 2	17
6 ภาพแสดงลักษณะการแปรแถวและการใช้พื้นที่ องค์ที่ 3	17
7 ภาพลักษณะการแปรแถวและการใช้พื้นที่ องค์ที่ 3	18
8 ภาพลักษณะการแปรแถวและการใช้พื้นที่ องค์ที่ 3	18
9 ภาพการแสดงในองค์ที่ 1	32
10 ภาพการแสดงในองค์ที่ 2	33
11 ภาพการแสดงในองค์ที่ 3	34
12 ภาพแสดงในตอนจบ	35
13 ภาพผู้สร้างสรรค์ผลงาน	41
14 ภาพการแสดง	44

สารบัญตาราง

ตารางที่	หน้า
1 ตารางแสดงการทำงานตั้งแต่เริ่มต้นจนถึงวันแสดง	6
2 ตารางการซ่อมและสถานที่	12

บทที่ 1

บทนำ

ความเป็นมาและความสำคัญของปัญหา

มนุษย์เมื่ออยู่ในสังคม ทุกคนย่อมแสดงออกแต่สิ่งที่ดี คือการพูดจาดี แต่งกายดี การวางตัวดี ให้ผู้อื่นเห็น เป็นต้น แต่ส่วนลึกในจิตใจนั้น ไม่มีใครสามารถมองเห็นได้เลยที่กำลังคิดสิ่งใดอยู่ ดังนั้นมนุษย์ควรตระหนักถึงสิ่งดีและไม่ดีในตัวของคน ๆ เดียว ไม่ตัดสินใจเพียงแค่การมองหรือสัมผัสรูปลักษณ์ภายนอก สิ่งที่แสดงออกของคน ๆ นั้นว่าดี หรือชั่วแล้วอย่าแน่ใจทันทีว่าสิ่งที่เราเห็นนั้นดีหรือชั่วเสมอไป ดังหลักธรรมทางพุทธศาสนาในหัวข้อไตรลักษณ์ หรือลักษณะ 3 ประการ ของท่านพุทธทาสภิกขุ คือ ความเป็นอนิจจัง ทุกขัง และอนัตตา

อนิจจัง แปลว่า ไม่เที่ยง หมายความว่าสิ่งทั้งหลายมีลักษณะเปลี่ยนแปลงอยู่เสมอไป ไม่มีความคงที่ตายตัว ทุกขัง แปลว่า เป็นทุกข์ มีความหมายว่า สิ่งทั้งหลายทั้งปวงมีลักษณะที่เป็นทุกข์มองดูแล้วน่าสังเวชใจ ทำให้เกิดความทุกข์ใจแก่ผู้ที่ไม่มีความเห็นอย่างแจ่มแจ้งในสิ่งนั้น ๆ และอนัตตา แปลว่า ไม่ใช่ตัวตน หมายความว่า ทุกสิ่งทุกอย่างไม่มีความหมายแห่งความเป็นตัวเป็นตน ไม่มีลักษณะอันใดที่จะทำให้เรายึดถือได้ว่ามันเป็นตัวเราของเรา ถ้าเห็นอย่างแจ่มแจ้งชัดเจนถูกต้องแล้ว ความรู้สึกที่ว่า “ไม่มีตัวตน” จะเกิดขึ้นมาเองในสิ่งทั้งปวง แต่ที่เราไปหลงเห็นว่าเป็นตัวเป็นตนนั้นก็เพราะความไม่รู้อย่างถูกต้องนั่นเอง ขอให้ทราบว่ ลักษณะสามัญ 3 ประการนี้ พระพุทธเจ้าทรงสั่งสอนมากกว่าคำสั่งสอนอื่น ๆ ในบรรดาคำสั่งสอนทั้งหลายจะนำมารวบยอดอยู่ที่การเห็น อนิจจัง ทุกขัง อนัตตา นี้ทั้งนั้น บางทีก็กล่าวตรง ๆ บางทีก็พูดด้วยโวหารอย่างอื่น แต่ใจความมุ่งแสดงความจริงอย่างเดียวกัน (จากหนังสือคู่มือมนุษย์)

เงา ทุกคนล้วนมีติดตัวอยู่ด้วยตลอดเวลา โดยที่ไม่ต้องเสียเงินไปซื้อหาหรือแลกกับสิ่งใด ด้วยความยากลำบาก จนบางครั้งอาจตั้งคำถามกับตัวเองว่าทำไมเรา จึงตามเราไปทุกคนทุกแห่ง และทุกเวลา แต่จะหายไปเมื่อเกิดความมืดสนิทแล้วกลับมาทุกครั้งเมื่อมีแสงสว่าง เงาเกิดขึ้นได้จากหลายสาเหตุ อาทิเช่น เงาสะท้อนจากกระจก เงาสะท้อนจากน้ำหรือเงาที่เกิดจากแสงสว่างในเหตุการณ์ที่แตกต่างกันออกไป

สาเหตุที่ทำให้เกิดเงาที่นำมาใช้ในการแสดง คือ เงาที่เกิดจากกระจก ภาพที่ปรากฏจะเป็นภาพสะท้อนที่เหมือนกันทุกประการ เรากระทำரியบทใดเงาก็จะปฏิบัติเช่นเดียวกัน เงาที่เกิดจากแสงสว่าง (แสงแดด) ที่ส่องผ่านตัวเรา แล้วทำให้เกิดเงาตกลงสู่พื้นผิวในมุมต่าง ๆ เงาที่

เกิดจากแสงสว่าง ในท่ามกลางความมืด (แสดงเทียน) ที่ส่องผ่านตัวเราและทำให้เกิดเงาตกลงสู่พื้นผิว, พื้นผนัง และเมื่อมีลมอ่อน ๆ พัดผ่านเปลวเทียน เงาที่เกิดขึ้นก็จะพลิ้วไหวตามแรงลมนั้นด้วย นอกจากนี้ เงาในการแสดงครั้งนี้เปรียบได้กับจิตใจหรือจิตใต้สำนึกที่ดีหรือชั่วที่อยู่กับตัวเราตลอดเวลา ดังเช่น เงาที่ติดตามเราไปทุกหนทุกแห่ง ดังนั้น เงาน่าจะเป็นสิ่งที่คอยเตือนให้คนเราประพฤติปฏิบัติแต่สิ่งที่ดี

การนำเสนอผลงานสร้างสรรค์ใช้พื้นฐานท่ารำแบบโขน-ละคร การใช้เท้าการใช้มือแบบไทย ๆ พื้นฐานนาฏศิลป์ร่วมสมัยในเรื่องของการใช้ SPACE MOVEMENT ในการแสดงแรงบันดาลใจในการคิดผลงานสร้างสรรค์ชุดเงาก็คือ

1. สิ่งที่เป็นต้นกำเนิดหรือสาเหตุให้เกิดเงา ซึ่งก็คือ คน สัตว์ และสิ่งของ เป็นต้น
2. ทำไมเงาจึงคอยติดตามเราอยู่เสมอ เช่น เราเดินไปกลางแจ้ง จะมีภาพสีดำปรากฏที่นั่นแล้วคอยติดตามเราอยู่ไม่ห่าง เป็นต้น
3. แสงสว่างที่ส่องผ่านตัวเราหรือวัตถุแล้วทำให้เกิดภาพสะท้อนตกลงสู่พื้นผิว ดังภาพที่ปรากฏแล้วจะเป็นเช่นไร
4. ผู้แสดงเป็นเงาจะอยู่ในตำแหน่งใดในขณะที่กำลังแสดงเป็นตัวเราของนักแสดงที่เป็นคนปกติ
5. ต้องการสื่อให้คนดูทราบว่า เงาที่ปรากฏออกมาให้เห็นนั้นเกิดขึ้นจากสาเหตุใด
6. ต้องการให้เล็งเห็นว่ามนุษย์ในยุคสมัยนี้ทุกคนกำลังเพียงแต่จะนำสิ่งดี ๆ ให้ผู้อื่นเห็น แต่ส่วนลึกในจิตใจอาจไม่ต้องการกระทำเช่นเดียวกับสิ่งที่แสดงออกในขณะนั้นก็เป็นได้
7. ส่วนลึก ๆ ของเงาที่กระทำเหมือนกับตัวตนทุกประการ แท้จริงแล้วเงาหรือจิตใต้สำนึก อาจต้องการปฏิบัติเช่นเดียวกับ ตัวตนนั้นจริงหรือไม่

การนำสิ่งที่เกิดขึ้นจากตัวเราเองอาจจะมีประโยชน์หรือไม่ประโยชน์หรืออาจเป็นสิ่งที่บางครั้งถูกลืม ถูกลืมข้าม มาสร้างเป็นผลงานสร้างสรรค์ อาจทำให้คนเราตระหนักถึงคุณค่า ความสำคัญของเงามากขึ้นในเรื่องที่ว่า เงาอาจจะเป็นเพื่อของเราในยามเหงา หรือเมื่อมองเห็นเงาแล้วเราย้อนนึกถึงตัวเองกว่าเราจะต้องทำความดี คือเปรียบให้เงาเป็นภาพสะท้อนตัวแบบละจิตใจที่ดีของเรา รวมทั้งจิตใต้สำนึกที่ดีและไม่ดีที่ติดตัวเราอยู่ตลอดเวลา โดยไม่สามารถแยกออกจากตัวบุคคลได้สักคนเดียว จึงได้นำรูปลักษณะของเงาที่ปรากฏบนพื้น เงาที่เกิดขึ้นจากการสะท้อนซึ่งไม่สามารถแยกออกจากตัวบุคคลได้เช่นเดียวกันกับจิตใต้สำนึก ผลงานครั้งนี้จึงนำเสนอออกมาในรูปแบบการแสดงที่มีการรำซ้อนกันในตัวบุคคลเพียงคนเดียว และมีมือสุรเป็นเงาแทนจิตใต้

สำนึกที่ไม่ดีในบางช่วง ผสมผสานให้เข้ากับดนตรีและเหตุการณ์ที่เกิดขึ้น (แล้วต่อด้วยนาฏศิลป์....)

นาฏศิลป์ของไทยนั้นเป็นของที่แสดงความเจริญทางศิลปะของชาติอย่างสูง และเป็นศิลปะของไทยอย่างแท้จริง แม้จะได้รับอิทธิพลจากชาติอื่นแต่ก็นำมาดัดแปลงให้กลมกลืนเข้ากับรสนิยมของคนไทยจนมีความเป็นตัวของตัวเองอย่างยิ่ง ศิลปินผู้แสดงนอกจากจะต้องมีไหวพริบแล้วจะต้องได้รับการฝึกหัดอบรม เป็นศิลปะที่เมื่อจะทำให้ได้ดีแล้วจะทำแบบสมัครเล่นไม่ได้ และยังทิ้งไม่ได้จะต้องแสดงอยู่เสมอ ส่วนนาฏศิลป์ร่วมสมัย (CONTEMPORARY) เป็นการแสดงที่แตกต่างจากบัลเลต์พยายามหลุดพ้นจากกฎเกณฑ์ที่ตั้งไว้ ดังนั้นเครื่องแต่งกายจะแต่งตามเนื้อเรื่องไม่ฟุ้งาจนเกินไป และมีการใช้ SPACE ที่หลากหลาย มีการพัฒนาท่าต่าง ๆ จากท่าเพียงท่าเดียวเท่านั้น ให้รู้จักการ COPY คือการลอกเลียนแบบ 100% CONTRAST คือ การกระทำที่แตกต่างกันออกไปโดยสิ้นเชิง COMPLEMENTARY การส่งเสริมการเด่นของกันและกัน ให้สอดคล้องไปด้วยกันและสัมพันธ์กัน

พื้นฐานของมนุษย์เป็นสิ่งที่เราสัมผัสได้ว่า คนเรามีทั้งดีและไม่ดีปะปนกันอยู่ การทำความดี ละเว้นความชั่ว ในแง่ที่ว่า เมื่อคนต้องทำความดี ความชั่วก็就会被เก็บไว้ภายใน และเรียกคนนั้นว่า คนดี แต่เมื่อใดที่ความชั่วมาครอบงำ ความดีก็จะลดลงและมีความชั่วมากกว่า คนนั้นก็จะเป็นคนเลว หากคนใดทำความดี ละเว้นความชั่วได้ ก็จะเป็นที่ยกย่องสรรเสริญในสังคม

ความดีบริสุทธิ์ และเลวบริสุทธิ์ ในโลกนี้ไม่มีคนที่คุณสมบัติอย่างนี้ ถ้ามีคนคนนี้ก็จะเป็นสิ่งมหัศจรรย์ หรือเป็นตัวประหลาดของโลก การมองคน มองวัตถุสิ่งของ เราจึงต้องมองทั้งสองด้าน ทั้งสองแนวทางเสมอ โดยสภาพทั่วไปแล้วคนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนดี ก็คือคนที่เก็บซ่อนซ่อนและสกัดกันความไม่ดีของตัวเองไว้ได้ และแสดงสิ่งที่ดี ๆ ให้ปรากฏต่อสายตาผู้อื่น และคนที่ได้ชื่อว่าเป็นคนเลวก็คือคนที่ไม่อยากเก็บซ่อน ซ่อน หรือสกัดกันความไม่ดีของตนได้ จึงถูกความชั่วร้ายเข้าครอบงำจิตใจ และบังคับให้แสดงพฤติกรรมที่ไม่ดีออกมา คนใฝ่สูงกับคนใฝ่ต่ำ คนดีกับคนเลว จึงมีความแตกต่างกันไม่มากนัก แต่ก็เพียงพอที่จะปรากฏชัดแจ้งว่าคนไหนเป็นคนแบบใด ซึ่งมีอยู่ไม่น้อยที่กำลังกันชนิดแยกไม่ออก

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. สืบให้เห็นว่า ถ้าเมื่อใดที่เราหลงในกิเลส ตัณหา ความชั่วย่อมครอบคลุมนจิตใจหรืออยู่เหนือเราได้เสมอ

2. ชี้ให้เห็นความจริงในตัวของมนุษย์ทุกคนว่า จิตได้สำนึกที่ดีและไม่ดีย่อมแฝงหรือติดตัวมนุษย์ทุกคนอยู่เฉกเช่นกับเงาที่คอยติดตามเราไปทุกหนทุกแห่ง
3. สื่อให้เห็นถึง เงาที่เกิดขึ้นจากภาพสะท้อนที่เหมือนตัวตนจริง (กระจก) เกิดขึ้นจากแสงสว่างส่องผ่านตัวบุคคลแล้วภาพที่ปรากฏเป็นเพียงสีดำที่ตกลงสู่พื้นผิว แต่ยังคงเป็นรูปร่างของบุคคลคนนั้น (แสงแดด , แสงเทียน ต้นกำเนิดของเงาที่ที่เกิดจากแสงสว่าง)

ขอบเขตของการวิจัย

สร้างงานในรูปแบบงานร่วมสมัย ประยุกต์การนำการแสดงนาฏศิลป์ไทยที่เป็นมาตรฐานผสมผสานกับนาฏศิลป์ร่วมสมัย

ในการแสดงผลงานชุด เงา ครั้งนี้ได้แบ่งการแสดงออกเป็นสามองค์ คือ

1. องค์ที่หนึ่ง ภาพปรากฏที่เกิดจากกระจก ภาพที่มองเห็นย่อมเป็นภาพที่เหมือนกับตัวตนจริง ๆ แต่ส่วนลึกในจิตใจอาจไม่ใช่สิ่งที่แสดงออกมาโดยแท้จริง
2. องค์ที่สอง เงาที่เกิดจากแสงแดด ซึ่งคอยตามไปทุกหนทุกแห่ง แต่เงาไม่มีความรู้สึก ดังนั้นเมื่อเรารู้สึกเหน็ดเหนื่อยเมื่อยล้า เงาอาจยังคงปฏิบัติสิ่งนั้นอยู่ก็เป็นได้โดยที่เราไม่รู้ตัวเลย
3. องค์ที่สาม เงาที่เกิดจากแสงเทียนในทางกลางความมืด เราอาจจะเริ่มค้นหา และถามตัวเองว่า ทำไมเงาจึงอยู่กับเราตลอดเวลา จะมีวิธีใดบ้างที่ทำให้เงานั้นหายไป เมื่อค้นพบได้ สิ่งนั้นก็คือ “ความมืด” นั่นเอง แต่ถึงแม้ “เงา” จากแสงสว่างจะดับลงไป แต่ “เงา” ภายในจิตใจหรือจิตได้สำนึกที่ดีหรือชั่วนั้นไม่อาจหายไปจากตัวมนุษย์คนใดได้สักคนเดียว

จำนวนผู้แสดง 4 คน ดังนี้ คือ

1. นายวิชัย สวัสดิ์จัน	ศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์	ชั้นกลางปีที่ 2/3
2. นายวิริยะ สวัสดิ์จัน	ศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์	ชั้นกลางปีที่ 2/3
3. นายยุทธนา อัมระรงค์	ศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์	ชั้นกลางปีที่ 1/6
4. นายณัฐพงษ์ นุชนนทรีย์	ศึกษาที่วิทยาลัยนาฏศิลป์	ชั้นกลางปีที่ 1/5

การแสดงใช้เวลาประมาณ 12 นาที

วิธีดำเนินการวิจัย

1. การหาข้อมูล

1.1 จากหนังสือ

- มนุษย์สัมพันธ์ของ อาจารย์พิชชา ถาวรรัตน์
- คู่มือมนุษย์ของ ท่านพุทธทาสภิกขุ

- ญาติปีศาจในตัวคน ในตัวข้าราชการ ในตัวนักการเมืองของ ท่านพุทธทาสภิกขุ

- การละครเพื่อการศึกษา (นาฏศิลป์ ป.ม.)

1.2 การสัมภาษณ์

1.3 การทดลอง

ทดลองการเกิดเงา สาเหตุ และลักษณะของเงาในรูปแบบต่าง ๆ

แหล่งค้นคว้า

- หอสมุดแห่งชาติ

- ห้องสมุดวิทยาลัยนาฏศิลป์

- กลุ่มคนในวงการและนอวงการนาฏศิลป์

2. การประดิษฐ์ท่าและการแสดงออก

นำท่ามาจากการฝึกเบื้องต้นของโขน – ละคร , แม่บท , นาฏยศัพท์ , แม่ท่าของโขน (ยักษ์) การแสดงออกทางสีหน้าจาก ACTING ในการแสดงละครเวที การเคลื่อนที่และทิศทาง การแสดงจากการเรียนวิชา CONTEMPORARY

ตารางแสดงการทำงานตั้งแต่ต้นจนถึงวันแสดง

วัน เดือน ปี	สิ่งที่ปฏิบัติ	สถานที่
21- 26 พ.ย. 2543	ค้นหาสิ่งที่จะนำเสนอ แนวคิด	หอสมุดแห่งชาติ , หอสมุด
27 พ.ย. 2543	นำเสนอผลงานครั้งที่ 1	ห้องนาฏศิลป์ไทย
1-28 ธ.ค. 2543	ค้นคว้าหาข้อมูล , ออกแบบทำรำ	หอสมุดแห่งชาติ , ห้องสโมสร
29 ธ.ค. 2543	นำเสนอผลงานครั้งที่ 2 50%	ห้องนาฏศิลป์ไทย
1-21 ม.ค. 2544	หาข้อมูล , ออกแบบทำรำ	หอสมุด , ห้องสโมสร
23 ม.ค. 2544	ต่อทำรำ	โบสถ์
24 ม.ค. 2544	ต่อทำรำ	ห้องสโมสร
25 ม.ค. 2544	ต่อทำรำ	โบสถ์
26 ม.ค. 2544	ทบทวนทำรำ	ห้องนาฏศิลป์ไทย
28 ม.ค. 2544	เรียงลำดับเหตุการณ์	ห้องนาฏศิลป์ไทย
29 ม.ค. 2544	นำเสนอผลงานครั้งที่ 3 100%	ห้องนาฏศิลป์ไทย
31 ม.ค. 2544	เรียบเรียงลำดับเหตุการณ์ใหม่	โบสถ์
1 ก.พ. 2544	ซ้อมครั้งที่ 1	ห้องนาฏศิลป์ไทย
2 ก.พ. 2544	ซ้อมครั้งที่ 2-3	ห้องนาฏศิลป์ไทย
3 ก.พ. 2544	ซ้อมไฟ + เวที	โรงละครเล็ก
4 ก.พ. 2544	ซ้อมตั้งแต่ต้นจนจบ	โบสถ์
5 ก.พ. 2544	ซ้อมไฟ + เวที แสดงจริง	โรงละครเล็ก